

Φ Ρ Υ Ν Η

ἮΤΟ εὐτυχῆς μόνον ὅταν κατέκτα. Ἐγνώριζε καλὰ πού ἐγκρατεῖται ἡ βασιλεία τῆς γυναικός. Ἦτο ἰκανὴ εἰς μίαν στιγμὴν νὰ ἐγείρη περὶ ἑαυτὴν κονιορτὸν Ὀριάμβου, νὰ σύρῃ εἰς τοὺς πόδας τῆς τοὺς ἰσχυροτέρους χαρακτηῖρας μὲ τὴν αὐτὴν εὐκολίαν, μεθ' ἧς αὐτὴ ἡ ἰδία συνέτριβε τὰ εἴδωλα καὶ τοὺς βωμοὺς ἐφ' ὧν ἐσώρευον τὰ ρόδα των οἱ τετρωμένοι θαυμασταὶ τῆς.

Ἡ φύσις ἐμεγαλοῦργησεν, ἐξηντλήθη ἐν τῇ πλαστικῇ τοῦ σώματός τῆς. Ἦσέλγουν ἐπὶ τῶν παρεῖων τῆς τὰ χρώματα καὶ αἱ γραμμαὶ τῆς σαρκὸς ἐκαμπυλοῦντο εἰς τῶν κινήσεων τοὺς φρικιασμούς. Ἦτο ἀπὸ τὰ ὀλίγα ἐκεῖνα πλάσματα τὰ ὁποῖα τὸ κάλλος ἠδύνατο νὰ ἐπιδείξῃ ὡς τὴν ἔκφρασιν τῆς τελειότητος. Πόσοι δὲν παρῆλθον λιπόθυμοι ὑπὸ τῶν ὀμμάτων τῆς τὸ δίδυμον πῦρ, πόσων δὲν ἐποδοπάτησε τὴν ἀνδρικήν ἀξιοπρέπειαν, πόσοι δὲν ἐκοιμῶντο μὲ ἐν ὄνειρον τοῦ ἔρωτός τῆς καὶ δὲν ἀφυπνίζοντο μὲ ἓνα παγετὸν διαφεύσεως.

Ἄλλ' αἱ ἰδιοτροπῖαι τῆς φύσεως σταματῶσι μόνον εἰς τὰς ἰδιοτροπίας τοῦ πνεύματος. Τὸν χάλυθα τῆς ἀκάμπτου θελήσεώς τῆς ἐλύγισε τὸ πῦρ τῆς σκέψεως, τὸν σάλον τῆς φιλαρεσκείας τῆς κατηύνασεν ἡ ἐπιβολὴ τῆς Δόξης, ἣτις θὰ ἔστεφε γλήγορα τὴν δραματικὴν ἰδιοφυίαν τοῦ φίλου τῆς. Καὶ ὅταν ἠγνοήθησαν, καὶ ἐκεῖνος ἐξέχυνεν ὅλους τοὺς θησαυ-

ρους τῆς λυρικῆς εὐγλωττίας του, ἐκείνη μὲ μειδιάματα ἤμειβε τοὺς πόνους του καὶ μὲ ὀφθαλμοβολὰς ὤξυνε τοὺς ἐνθουσιασμούς του καὶ ἐδέχετο τὰς ἐκφράσεις του, ὅπως ἐδέχετο τοῦ κυναρίου τῆς τὰς θωπείας.

Ἡθέλησε μίαν ἡμέραν νὰ φανῆ εἰλικρινῆς.

— Τὸ ἐσυλλογίσθης λοιπὸν καλὰ; τῷ εἶπε μετὰ περισσοῦς ἀδιαφορίας ἐξηπλωμένη ἐπὶ ἀναπαυτικοῦ κλιντῆρος. Νομίζεις ὅτι ἡ καρδία μου, αὐτὴ ἢ τόσον ἐλαφρά, θὰ ἤμπορέσῃ νὰ ἀπομονωθῆ ἀπὸ τὸ σμῆνος τῶν αἰσθημάτων, ἀπὸ τὸν βόμβον τῶν λατρευτῶν, καὶ ν' ἀρκεσθῆ εἰς ἓνα καὶ τὸν αὐτὸν παλμόν, εἰς ἓν μονότονον τροπάρι; Τὸ συλλογίζομαι καὶ μοῦ ἔρχεται νὰ γελάσω.

— Καὶ ἐμὲ νὰ δακρῶσω. Θυμάσια! Ἐχεις αὐτὰς τὰς ὠραίας ιδέας καὶ ἐν τούτοις ζητεῖς ἀφοσίωσιν, ζητεῖς θριάμβους ἔρωτος εἰλικρινούς. Τοιαυτὴ φιλαρέσκεια ὡσὰν τὴν ἰδικήν σου, τοιαυτὴ ἀντίληψις παραπαιούσα τοῦ ἔρωτος μόνον Μαινάδα ἠδύνατο νὰ δημιουργήσῃ, ὄχι ἀβράν ὡσὰν ἐσὲ κόρην, ὄχι ῥόδον τόσον αἰθέριον. . .

— Αὐτὰ εἶναι ποίησις καὶ ἐγὼ εἶμαι μία πραγματικότητα. Ἐχω τὸ φῶς, ἔχω καὶ τὰς κηλίδας. Ἄλλ' εἶμαι εὐχαριστημένη διότι τὸ πρῶτον εἶναι τόσον πολὺ, ὥστε νὰ καλύπτῃ ἐντελῶς τὰς δευτέρας.

— Εἰς τοὺς τυφλοὺς ἀπὸ ἔρωτα.

— Ὅπως σύ.

— Ὅπως ἐγὼ μέχρι τῆς στιγμῆς αὐτῆς.

— Ὡστε μετεβλήθης τώρα; . . .

— Ποτέ! Εἶμαι τίμιος ἄνθρωπος καὶ ἡ τιμὴ συνθηκολογίας δὲν δέχεται. Σὲ ἀγαπῶ, καὶ ἂν λέγω πικρὸν λόγον, εἶναι ἀποτέλεσμα τῆς υπερβολικῆς ἀγάπης. Ἄλλὰ σὲ θέλω ἀποκλειστικῶς ἰδικήν μου. . .

— Δηλαδή θέλεις ἐν ζῴονον, σὰν τὰ ἀρχαῖα, χρήσιμον διὰ τὰ εἰδωλοχατρικά σου ἔνστικτα.

— Ἐὰν δὲν σ' ἐγνώριζον, θὰ τὸ ἀπήτουν. Ἄλλ' ἡ ἀποκλειστικότης, τὸ γνωρίζω, εἶναι διὰ σὲ εἰρκτὴ, εἶναι θάνατος.

— Αὐτὰ τὰ λέγεις διότι εἶσαι πολὺ ζηλότυπος. Καὶ δὲν ἔχεις ἀδικον. Εἶμαι, τὸ αἰσθάνομαι, πολὺ εὐμορφῆ. Ἐχω πειρασμούς, ὅπως σύ ἔχεις ἐμπνεύσεις· εἶμαι ἐπικίνδυνος, ὅσον σύ χαριτωμένος μὲ τὸ φιλοσοφικὸν αὐτὸ ὕφος σου. . .

Καὶ ἐγέλασεν. Ἐν τῇ ἀδιαφορίᾳ ἐκείνη μόνον ὁ γέλωσ τῇ ἔμμενεν.

— Ἐπὶ τέλους, ἐξηκολούθησε, δέχομαι τὸν ἔρωτά σου, σοῦ ὑπόσχομαι ἔρωτα καὶ ἐγὼ, ἀλλ' ἄνευ ἔρων. Εἶναι πολὺ νὰ σὲ ἀγαπῶ. Ἀρκέσου, Στέφανε, ν' ἀγαπῶ τὸ πνεῦμά σου. . .

— Τὸ ἀγαπᾷς ἀπὸ ἐγωῖσμόν, διότι σύ τὸ ἐμπνέεις. Εἶναι ἡ ἀγάπη σου αὐτὴ, μίᾳ ἐπέκτασις τῆς φιλαρέσκείας σου. Αὐτὸ τὸ πνεῦμα θὰ σὲ ἀναπαραστήσῃ μίαν ἡμέραν εἰς τὸν κόσμον τῶν ἰδεῶν. Ἡρωίδα συγχρόνου δράματος δραματικωτέρην δὲν εἶναι εὐκόλον νὰ εὔρω. Θὰ ὑποστῶ ὅλας τὰς πικρίας τῆς μετὰ σοῦ ἀναστροφῆς, θὰ παλαίσω μαζὶ σου, ἀλλὰ θὰ κερδίσω τοῦλάχιστον ἓνα στέφανον δάφνης. . .

— Στέφανον τόσῳ μεγάλον, ὥστε νὰ καλύψῃ καὶ τὸ ἰδικόν μου μέτωπον.

Ἐγέλασε διὰ τὸ λογοπαίγιον, ἀνεκλαδίσθη καὶ — καταφύγιον ὄταν ἡ καρδιά της ἤθελε νέαν σκηνογραφίαν ἔρωτος, νέα πρόσωπα, νέα θυμιάματα — ἐχασμήθη.

— Ἀρκετὰ εἶπαμεν, τῷ λέγει μὲ ἓνα ἀργὸν τόνον φωνῆς. Πήγαίνε νὰ ἡσυχάσης, ἂν θέλῃς.

— Ἄλλ' ἓνας ἐρωτευμένος δὲν ἐπιθυμεῖ τὸ τέρμα τῆς χαρᾶς τόσῳ γλήγορα. Δι' ἐμὲ ἡ αὐριανὴ ἡμέρα ἂν μ' εὔρισκε δίπλα σου, θὰ μ' εὔρισκε θνήσκοντα ἐξ ἡδονῆς.

— Προδίδει ὕλισμὸν ὁ πόθος σου. Σοῦ τὸ εἶπα καὶ ἄλλοτε. Σοῦ τὸ ἐπαναλαμβάνω. Δὲν μὲ γνωρίζεις καλὰ. Ἄν μ' ἐγνώριζες. . .

— Ὅχι δὲν πρέπει νὰ τὸ λέγῃς σὺ αὐτό. Θέλεις νὰ ψυχράνης τὸν πόνον μου. Ἄλλὰ μάθε το, Ἐρατώ. Ὁ πόνος αὐτὸς εἶναι ἀκοίμητος, εἶναι τόσῳ μέγας, ὅσῳ μέγα εἶναι καὶ τὸ πείσμα μου.

— Πείσμα θανάσιμον. Μὴ ὀμιλεῖς περὶ πείσματος. Μοῦ ἐνθυμίζει μίαν καταστροφὴν.

— Τῆς ὁπείας εἶσαι, δὲν ἀμφιβάλλω, ὁ ἠθικὸς αὐτουργός.

— Δὲν τὸ κρύπτω. Ἄν θέλῃς μάλιστα νὰ διδαχθῆς, ἄκουσε. . .

Καὶ ἔρριψεν ἐπὶ τοῦ ἀπέναντι μεγάλου καθρέπτου ἐν βλέμμα παρατεταμένον, ἐνῶ μία σκιά ἀνησυχίας διεχύνετο ἐπὶ τῆς μορφῆς της, ὡς νὰ ἔθετε τὸν δάκτυλον ἐπὶ θερμῆς πληγῆς. Ῥίπτουσα τὸ βλέμμα ἐπὶ τοῦ καθρέπτου ἤθελε νὰ ἴδῃ μετὰ τῆς ἐξωτερικῆς μορφῆς καὶ τὸν ἐσωτερικὸν ἄνθρωπον. Ἄλλ' ὁ καθρέπτης εἰδείκνυε μόνον τὴν σαρκίνην ὑπόστασιν, ἀντενάκλα μόνον τοῦ κάλλους τὸ φῶς· ἠδυνάτει ν' ἀποδώσῃ καὶ τὰς τύψεις τῆς συνειδήσεως, τὰς σκιάς ἀπὸ τὰς ὁποίας παρηκολουθεῖτο ἡ φιλαρέσκειά της.

— Πῶς περνοῦν, ἤρχισε μὲ κάποιαν δυσθυμίαν, τὰ ἔτη γλήγορα. Δύο χρόνια. . .

— Δύο αἰῶνες διὰ μίαν καλλονήν.

— Δύο θάνατοι δι' ἓνα ἔρωτα. Σὺ ἔλειπες τότε μακρὰν τῶν Ἀθηνῶν. Μεταξὺ τῶν θαυμαστῶν μου ἦτο καὶ ἓνας χλωμὸς νέος, μὲ χαρακτηριστικὰ πολὺ λεπτά, νευρικός, ἀλλ' ἄτολμος, ἄπειρος τῶν κοινωνικῶν σκοπέλων. Ἐβλεπα τὸν εὐθραστον ἐκεῖνον ὄργανισμὸν ὄλονεν παραλύοντα ἐξ αἰτίας μου. Τὸν ἐλυπήθην καὶ τὸν ἀφῆκα νὰ πιστεύσῃ ὅτι ἤμην ἰδική του. . . Ἐρως φιλανθρωπίας. Εἰς κάθε μειδιάμᾳ μου ἐκεῖνος ἐλάμβανεν αἴφνης ζωὴν. Εἰς τὸ βλέμμα του τὸ ὅποιον συχνὰ ὑγραίνετο ἀπὸ ἐν κῦμα χαρᾶς, ἔβλεπα νὰ λάμπῃ ἀκτίς ὑπερφανείας. Μὲ πόσῃν χαρὰν θὰ κατεπάτει ὅ,τι ἱερὸν διὰ ν' ἀναπαύσῃ ἐπὶ ὀλίγην ἔστω ὦραν τὴν κεφαλὴν, τὴν ὠχρὰν ἐκείνην κεφαλὴν, εἰς τὴν ἀγάλην μου. . . Ἄλλ' ἀνῆκε καὶ αὐτὸς εἰς τὴν σχολὴν τῶν ἀποκλειστικῶν. Ἐγὼ φυσικὰ ὠμίλου μὲ τὸν ἓνα, ἔβλεπα τὸν ἄλλον, ἐγελοῦσα. Ἦσαν πολλοὶ οἱ περιστοιχίζοντες καὶ ἦτο πολὺς ὁ ὄργασμός τῆς ἡλικίας μου. Δέκα ἑπτὰ ἐτῶν. Ἦθελες καλογραφίας σεμνοτυφίαν ἐν μέσῳ ὀμίλου διαβόλων; Αὐτὸ τὸν εἰδαμόνιζε καὶ ὅμως τὴν ὠχρὰν ἐκείνην κεφαλὴν ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἤρχισα νὰ τὴν συμπαθῶ. Ποῶς ἤξευρε ἂν μέχρι

τέλους δὲν κατίσχυεν. . . Ἄλλὰ τὰ νεῦρα ἐκυριάρχουν τοῦ λογισμοῦ του. Οἱ διαταγμοὶ ὡς ὄφειε περιέζωνον τὴν κεφαλὴν ἐκείνην, ἡ ὁποία ἐνῶ ἐδίφα αἷμα, ἐβρέχετο ἀπὸ ἰδρωτὰ ἀγωνίας. Εἰς λόγος μου πρὸς οἰονδήποτε ἄλλον, ἦτο καὶ μία ἀτονία τοῦ παλμοῦ τῆς καρδίας του, κάθε μειδιάματά μου ἐν νέφος δι' αὐτὸν μελαγχολίας, κάθε βλέμμα μου ἄκακον ἢ καὶ ἀπλῶς περιεργον, εἰς ἠθικὸς θάνατος. Τὸν ἐβλεπα νὰ τήκεται, ἀλλ' ἐγὼ δὲν ἤμουν τὸ καταάλληλον πρόσωπον νὰ παίζω ρόλον ἰατροῦ εἰς τοιαύτην ψυχικὴν διατάραξιν. Τοῦ ἔλειπεν ἡ ἰσχύς τῆς σκέψεως. Τῷ ἐξηγήθητι μίαν, δύο φορές, τὸν ἐβεβχάιωσα ὅτι ὄλην μου τὴν εἰλικρίνειαν τὴν ἐφύλαττα δι' αὐτὸν καὶ μόνον — βλέπεις εἰς ποῖον σημεῖον ταπεινώσεως ἔφθασα — ἀλλ' αὐτὸς τίποτε δὲν ἤθελε νὰ πιστεύσῃ. Τὸν ἔτρωγεν ἡ ὑπόψια καὶ ἔφθινεν, ἔφθινεν. . . Ἐν πρώτῳ ἦλθεν εἰς τὸ σπῆτι· ἤμουν μόνῃ· με μίαν ἀλλόκοτον, ὀργίλην ἀστραπὴν εἰς τὸ βλέμμα, ἀνευ περιστροφῶν ἐζήτησε νὰ με φιλήσῃ. . . Ἄ, ἦτο πολὺ. Δὲν μοῦ εἶχε προτείνῃ κανεὶς ἕως τότε τέτοιο πρᾶγμα καὶ δὲν ἤθελα νὰ κάμω ἀρχὴν. Σοῦ εἶπα, ἤμουν μόλις δέκα ἐπτὰ ἐτῶν. Ἐγνώριζα ὅτι τὸ φίλημα εἶναι ἡ ἀ'. πράξις τῆς κωμωδίας ἢ τοῦ ὄρχατος, τὸ ὅποιον παίζεται κατὰ τὰς περιστάσεις εἰς βᾶρος τοῦ ἔρωτος. Με τὸ φίλημα θὰ ἐπήρχετο φυσικὰ ὁ ἐναγκαλισμὸς, ὃ, τι ἄλλο θέλεις, ὃ, τι φανερὰ πλέον ὑπέσχετο ἡ ἀστραπὴ ἐκείνη τοῦ βλέμματός του, ἡ ὁποία ἐνέκλειεν ἄγριον πόθον, μίαν ἔκτακτον ἀποφασιστικότητά. Τοῦ τὸ ἠρνήθητι, γελῶσα. . . Τὸ γέλιο μου ἠῤῥξῃσε τὸ πῆσμα του, ἐδηλητηρίκισε τὸν ἔρωτά του καὶ με ἀπεκάλεσε Φρύνην. Δὲν ἤθελον νὰ ἐπιταχύνω τὴν καταστροφὴν του, διότι τὸν ἐβλεπα ὄλονέν νὰ οὐνῃ καὶ εἰς πικρὸς λόγος μου, μία ἐξῶσις ἐκ τοῦ δωμάτιου ἦν ἀπῆται ἡ φιλαυτία μου, θὰ τὸν ἐρόνευε. Τοῦ εἶπα ὅτι ἀφοῦ εἶμαι Φρύνη καλὰ θὰ κάμῃ νὰ με ἀφήσῃ νὰ γελῶ με τοὺς βλάκας ποῦ με περιστοιχίζουσι. Καὶ ἔφυγε· ἔκτοτε δὲν τὸν ξαναεῖδα πλέον.

— Διότι σὲ ἐμίσησε. . .

— Ὅχι· διότι ἠτύοκτόνησε κρατῶν τὰ τεμάχια μιᾶς ἐπιστολῆς μου, τὴν ὁποίαν με πολλὴν ἐπιμονὴν κατόρθωσε νὰ πάρῃ ἀπὸ μίαν φίλην μου. Ἐσκόπευσε μόλις ἔφυγε ἀπὸ τὸ σπῆτι εἰς τὴν καρδίαν — ἂν καὶ ἐπταίεν ὁ νοῦς — καὶ τὴν ἐπιούσαν ἐκηδεύθη. Ἐγὼ δὲν ἤξευρα τίποτε, διότι ἐκείνην ἀκριβῶς τὴν ἡμέραν ἕνας ἄλλος φίλος μου, ἐκμανεὶς ἀπὸ τὴν ἀδιαφορίαν μου, με εἶχε ὑβρίσῃ διὰ μιᾶς ἐπιστολῆς καὶ ἦτο ἡ πρώτη φορὰ ποῦ ἔκλαυσα, ἀφ' ὅτου ἤρχισα νὰ παίζω με τοὺς ἄνδρας. Εἶχα κλεισθῆ εἰς τὸ δωμάτιόν μου, μελετῶσα ἐκδίκησιν. Ὅταν ἔμαθα τὴν αὐτοκτονίαν, εἶχε δεχθῆ πλέον ὁ δυστυχὴς φίλος μου τὸ χῶμα τοῦ νεκροθάπτου. Τὰ δάκρυα τὰ ὁποῖα ἔχυσα διὰ τὰς ὑβρεῖς τοῦ ἄλλου, με εἶχον ἐξαντλήσῃ καὶ δὲν ἔμεινε κανέν δάκρυ διὰ τὸν τάφον τοῦ αὐτοκτόνου. Ὅλίγιστοι ἔμαθον ὅτι ἠτύοκτόνησε χάριν ἐμοῦ.

Προῆλθον ὀλίγα δευτερόλεπτα σκέψεως καὶ ἐξηκολούθησε.

— Ἄ, ἦτο εὐγενὴς ὑπαρξίς. Τὰ διαφανῆ χαρακτηριστικὰ του, ἡ συστολή του, τὸ ἀναποφάσιστον, ὁ μυστικὸς του ἔρωτος, αὐτὴ ἡ τελευταία ἐπιστολή του ἐδείκνυον μίαν ὑπαρξίν λεπτεπίλεπτον. . . Νὰ ἰδῆς, μοῦ φαί-

νεται πῶς ἐδῶ κάπου εἶναι τὸ γράμμα ποῦ μοῦ ἀφῆκε πρὶν αὐτοκτονήσῃ...

Ἠγέρθη, καὶ ἡ ἐσθὴς ἐσύρθη περὶ τοὺς πόδας της μὲ ἓνα θροῦν προκλητικώτατον. Ἐπλησίασεν εἰς ἓν κομψότατον ἐξ ἐβένου τραπεζάκι, καὶ μὲ ἓν μικροσκοπικὸν κλειδί ἤνοιξε τὸν σύρτην. Κῦμα ἀρώματος, ὁμῆ ἐμπνέουσα μελαγχολίαν θανάτου, προσέβαλεν ἀμφοτέρους.

— Τί μυρωδιά. . . . Εἶναι τὸ θυμίαμα τῶν παλαιῶν μου ἐρώτων.

Εἶπε, ἐνῶ ἀνεσκάλευε φακέλλους χρωματιστούς, κομψούς, ἀρωματισμένους — τόσα μυστικὰ μνημεῖα αἰσθημάτων θεσθέντων. Εὗρε τὴν ἐπιστολὴν καὶ τὴν ἔδωκεν εἰς τὸν Στέφανον.

Αὐτός, καταπεπληγμένος ἀπὸ τὴν τραγικὴν ἐκείνην ἱστορίαν,

τὴν ἔλαβε μὲ πολλὴν βαρυθυμίαν καὶ πρὶν ἢ ἀναγνώσῃ τὸ περιεχόμενον, ἔσπευσε νὰ ἴδῃ τὴν ὑπογραφὴν. Βαθεῖα συνέσπασε τὸ πρόσωπόν του ἐκπληξίς. Ἀπεπειράθη νὰ ἐγερθῇ, ἀλλὰ δὲν ἠδυνήθη.

— Ὁ Νίκος! Αὐτός, αὐτός εἶναι. Τὸ παιδί τῆς ἀδελφῆς μου. Τώρα ἐννῶ... Τώρα ἐξηγεῖται ὁ θάνατός του, τὸ μυστήριον αὐτό!

Δὲν ἀπέσπασε τοὺς ὀφθαλμούς ἀπὸ τὴν ὑπογραφὴν.

— Ὡστε σὺ ἦσο ἡ Φρόνη, διὰ σέ ἐχάθη!

Ἐκείνη δὲν ἔχασε τὴν ψυχραμίαν της. Τοιαῦται τρικυμῖαι ἦσαν συνήθεις.

— Στέφανε! ἐψιθύρισεν ἰκετευτικῶς.

— Εἰς τὰ αὐτὰ λοιπὸν δίκτυα ζητῶ νὰ ἐμπλακῶ, τὴν αὐτὴν τύχην καὶ δι' ἐμὲ παρασκευάζεις, τὸν αὐτὸν θάνατον ὄνειροπολεῖς. . . .

— Ὅχι, διέκοψεν ἐκείνη, μὲ ἀφράστου γλυκύτητος μειδίημα. Μεῖνε. Ἐκτοτε πέρασαν δύο ἔτη. . . .

— Δηλαδὴ ἐτελειοποιήθης.

— Μὴ μὲ ἀδικῆς, Στέφανε.

Καὶ ἐπλησίασε πρὸς αὐτὸν καὶ κόλασις πειρασμῶν ἐπλήρωσε τοὺς ὀφθαλμούς της.

— Σοῦ διηγῆθην τὸ ἐπεισόδιον αὐτό. . . .

— Δολοφονίαν.

— Ἔστω, διὰ νὰ σοῦ ἀποδείξω ποῦ ἡ ἀποκλειστικότης ὀδηγεῖ ὅταν ἄγει κανεὶς ἡλικίαν δέκα ἑπτὰ ἐτῶν. . . .

—“Α, ὥστε ἐγὼ δὲν φοβοῦμαι νὰ πάθω τέτοιο κακό. . . εἶπεν ὁ Στέφανος μαλαχθεὶς ἀπὸ τὴν ἱκετευτικὴν ἔκφρασιν τοῦ προσώπου τῆς. Ἐκείνη ἀνέλαβεν εὐθύς τὴν κυριαρχίαν τῆς καὶ ἠθέλησε νὰ τὸν εἰρωνευθῇ.

— Τί νὰ φοβηθῆς, ἀφοῦ ἄλλως τε τὰ χαρακτηριστικά σου δὲν εἶναι καθόλου . . . διαφανῆ, ὅπως τοῦ Νίκου.

Ἄπο τῆς στιγμῆς ἐκείνης ὁ Στέφανος ἐδοκίμαζε πάλιν. Τὸν εἴλκυεν ἡ Σειρήν, ἡ μαγγανεία τῶν βλεμμάτων, ἡ ἀπαλότης τῶν χειλέων. Τὸν ἀπεγοῆτευεν ἀφ' ἐτέρου ἡ ἀξιοθρήνητος τύχη τοῦ ἀνεψιοῦ του. Ἐκυμαίνετο μεταξὺ σφριγηλῆς σαρκός, παρθένου ἀκόμῃ, ἐν τῇ ὁποίᾳ ἐμαίνετο ἡ ζωή, ὠργιάζεν ἡ φλόξ τῆς εὐφροσύνης

— καὶ μιᾶς σκιᾶς, ἐνὸς ὠχροῦ πτώματος, τὸ ὁποῖον ἐσήπετο μέσῳ σκω-
 γυναικὸς δολοφόνου τὸν εἴλκυεν, ὁ πόνος
 καρδίας νεκρωθείσης δι' ἐν φίλημα, ὄχι
 καὶ πολὺ σπάνιον κατ' ἐκείνην ἀκριβῶς
 τὴν στιγμὴν, τὸν ἐσπάρασσεν. Ἡ καρ-
 δία, ἐφέρετο πρὸς τὴν Φρύνην. Ὁ οὖς,
 πρὸς ἓνα λησμονημένον τάφον. . .

Καὶ ταλαντευόμενος, ἔφυγε.

Ἄλλ' ἡ σηπεδὼν τοῦ τάφου ἐνίκησε τὸ θέλητρον τῆς ζωῆς. Τὴν ἐπομένην ἡ Ἐρατώ, μόλις ἠγέρθη τῆς μαλακῆς καὶ παλλεύκου κλίνης, ἐν ἣ ἀνεπαύετο τὸ ἀριστούργημα ἐκεῖνο τῆς πλαστικῆς, ἔλαθε μιᾶν ἐπιστολῆν. Ἦτο τοῦ Στεφάνου.

« Ἐνίκησα—ἔγραφε—τὸν πόθον ἐνὸς φιλήματος, τὸν πειρασμὸν ἐνὸς ἐναγκαλισμοῦ. Αἰσθάνομαι, ἔπειτα ἀπὸ δύο ἔτη, τὸν ἀχνὸν τοῦ αἵματος, εἰς τὸ ὁποῖον ἐνετρώθησεν ἡ φιλαρέσκειά σου. Ἐπεσκέφθην, ἀναχωρῶν ἐκ τοῦ δωματίου

σου, τὸν τάφον σου, τὸν ὁποῖον δὲν στολίζει οὔτε ἐν ἄνθος, οὔτε ἐν κηρίον. Ἐκλαυσα διότι ἐγνώρισα τὸν δῆμιον τοῦ νεκροῦ, ἀλλὰ τὰ ὀστέα δὲν ἦσαν εὐπρόσδεκτα, δὲν ἦσαν ἀρκετά. Τὸ ξηρὸν ἐκεῖνο χῶμα μοῦ

ἐφάνη ὅτι ἐζήτει παρ' ἐμοῦ ἐκδίκησιν. Σᾶς ἀφήνω νὰ γελάτε μὲ τοὺς βλάκας. Ἄλλ' ἐξαίρεσετε τῆς βλακείας αὐτῆς ἓνα νεκρὸν καὶ ἓνα ζῶντα, ὁ ὁποῖος σᾶς θεωρεῖ δι' αὐτὸν ἀπὸ τῆς στιγμῆς ταύτης νεκρὰν περισσότερον ἐκείνου».

Μὲ τὴν συνήθη ψυχραιμίαν τῆς ἀνέγνωσε τὴν ἐπιστολὴν καὶ τὴν ἔσχισεν εἰς ἄπειρα τεμάχια, τὰ ὅποια αἰωρηθέντα εἰς ἓν φύσημα ἀέρος αἰφνίδιον, ἐκυλίσθησαν ἐπάνω εἰς τὰς σινδόνας τῆς κλίνης. . .

Ἄλλ' ἡ ἐκδίκησις τοῦ Στεφάνου δὲν εἶχεν ἐπέλθῃ· ἐνεκυμονεῖτο.

Μετὰ ἓνα μῆνα ἡ Ἐρατῶ ἐμάνθανεν ὅτι ἀνεβιβάζετο διὰ πρώτην φοράν ἐπὶ σκητῆς νέον ἔργον «ἡ Φρύνη». Ἀμέσως ὑπωπτεύθη τὸν συγγραφέα καὶ τὴν ἠρωίδα.

Ὁ Στέφανος θερμῶς ἐχειροκροτεῖτο τὴν ἐσπέραν ἐκείνην διότι ἔγραψεν ἐντελοῦς ἀληθείας δράμα. Οἱ φίλοι τῶ προσέφερον στέφανον δάφνης, εἰ δὲ τεχνοκρίται ἀνωμολόγησαν εὐρὺ τὸ μέλλον του.

Μετὰ τὴν νύκτα τῆς θεατρικῆς ἐπιτυχίας, τὸ πρῶτ' ἐδέχετο ἡ Ἐρατῶ ἓνα στέφανον. Ἦτο ὁ στέφανος τοῦ θεάτρου, μὲ τὴν ἐξῆς σημειώσιν τοῦ συγγραφέως:

«Λαθε τον· σοῦ ἀνήκει, διότι ἄνευ σοῦ «Φρύνη» δὲν θὰ ἐγράφετο. — «Ὁ στέφανος τῆς δόξης σου, μοῦ ἔλεγε μίαν ἡμέραν, θὰ ᾔναι τόσο μεγάλος, ὥστε νὰ καλύψῃ καὶ τὸ μέτωπόν μου». — Πράγματι· ἔχει ἀνάγκη τὸ μέτωπόν σου νὰ καλυφθῇ διότι φέρει πολλοὺς ἐλέγχους συνειδήσεως καὶ πολλὰς κατάρας. Ἐφόνευσες ἓνα νεανίαν, ἀλλ' ἐδημιούργησες ἓνα δραματικὸν συγγραφέα. Ὁ δεύτερος ἐκδικεῖται τὸν πρῶτον».

Ἡ λιθὴν καρδία ἐσκίρτησεν. Ἀλλὰ τὴν ταραχὴν τῆς κατώρθωσε νὰ περικαλύψῃ μὲ τὴν γαλήνην τῆς φράσεως εἰς τὴν πρῶτην καὶ τελευταίαν ἐπιστολὴν, τὴν ὁποίαν τῶ ἔγραψε:

«Δὲν γνωρίζω ποῦ εἶναι ὁ τάφος ὅστις περικλείει ἐν θῦμα — τὸ μυριοστόν — τῆς ἀνθρωπίνης ἀδυναμίας. Πάρε ἀντ' ἐμοῦ τὸν στέφανον πρὶν μαρανθῆ καὶ ἀποφύλιςέ τον ἐπάνω εἰς τὸ χῶμά του. Θὰ προτιμήσῃ τὰ φύλλα αὐτὰ τῆς δάφνης ἀπὸ κάθε δάκρυ, ἔνοχον ἢ ἀθῶον, ἰδικόν μου ἢ ἰδικόν σου. Εἶμαι ὠραία καὶ εἰς μίαν ὠραίαν δὲν ἐπιτρέπονται βαθεῖαι συγκινήσεις. Οἱ νεκροὶ δὲν ἀνασταίνονται, ἡ δόξα τῶν δραματικῶν συγγραφέων πίπτει εὐκολα· ἀλλὰ καλλονή, ἥτις ἔρριψε κάτω ἓνα νεκρὸν καὶ ἐδημιούργησε μίαν δόξαν, εἶναι ἀθάνατος, ὅσω καὶ ἂν μαρανθῆ, ὅσω καὶ ἂν ᾔναι ἀμαρτωλή».

Οἱ δάκτυλοι ἐσφραγίζον τὸ γράμμα, ἐνῶ ἀπὸ τὰ ὑπεροπτικὰ χεῖλη τῆς διέφευγε λεπτότατον μειδίημα, εἰ δὲ ὀφθαλμοὶ μετὰ παιγιωδῶς φιλαρесеκείας ἀνεζήτουν ἐπὶ τοῦ τοίχου τὸν καθρέπτην.

(Ἀπρίλιος, 1899)

Δ. Ι. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ

